

Colin Dexter

Inspecteur

MORSE

Het Wytham
mysterie

Colin Dexter

Het Wytham-
mysterie

Vertaald door Toby Visser

De Fontein

Proloog

Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw.

(Jesaja 1:18)

Waarover men niet kan spreken, daarover moet men zwijgen.

(Wittgenstein, *Philosophical investigations*)

‘Ik moet met u praten.’

‘Dat kan, m’n kind.’

‘Ik ben niet zo vaak bij u in uw kerk geweest.’

‘Het is niet mijn kerk, het is Gods kerk. We zijn allen kinderen Gods.’

‘Ik kom een grote zonde biechten.’

‘Alle zonden horen te worden gebiecht.’

‘Kunnen ze ons allemaal worden vergeven?’

‘Wanneer wij, zondige stervelingen als we zijn, het over ons hart kunnen verkrijgen elkaar vergiffenis te schenken, moet je eens aan de oneindig barmhartige Vader denken, die al onze zwakheden begrijpt – die ons allen veel beter kent dan wij onszelf kennen.’

‘Ik geloof niet in God.’

‘En dat vind je van groot belang?’

‘Ik begrijp niet wat u bedoelt.’

‘Zou het niet van veel groter belang zijn, als God niet in jou geloofde?’

‘U praat als een jezuïet.’

‘Vergeef me.’

‘Het gaat niet om u – ik ben het die vergiffenis wil.’

‘Weet je nog hoe Pelgrim ten slotte zijn zonden aan God opbiechtte? Hoe de zware last meteen van zijn schouders werd genomen – zoals de pijn overgaat als een abces wordt opengesneden?’

‘Dat klinkt alsof u dat al eens eerder hebt gezegd.’

‘Precies dezelfde woorden heb ik ook tegen anderen gezegd, ja.’

‘Anderen?’

‘Over hen kan ik niets zeggen. Wat mannen en vrouwen ook bij mij komen biechten, dat biechten ze – via mij – aan God.’

‘Daar hebben ze u dus eigenlijk helemaal niet voor nodig – probeert u dat te zeggen?’

‘Ik ben een dienaar van God. Soms is het mij vergund diegenen te helpen die oprecht spijt hebben van hun zonden.’

‘En hoe zit het met degenen die geen spijt hebben?’

‘Ik bid dat God hun harten zal aanraken.’

‘Zal God het hun vergeven – wat ze ook hebben gedaan? Gelooft u dat, Vader?’

‘Ja.’

‘De toestanden in de concentratiekampen...’

‘Aan welke toestanden denk je, m’n kind?’

‘Aan de “zonden”, Vader.’

‘Vergeef me, nogmaals. Mijn oren laten me in de steek – maar niet mijn hart! Mijn eigen vader werd in een jappenkamp doodgemarteld, in 1943. Ik was toen dertien jaar oud. Ik weet heel goed hoe moeilijk vergiffenis kan zijn. Ik heb dit aan maar weinig mensen verteld.’

‘Hebt u het uw vaders folteraars vergeven?’

‘God heeft het hun vergeven, als ze Hem ooit om vergiffenis hebben gevraagd.’

‘In oorlogstijd gruweldaden begaan, is misschien vergeeflijker.’

‘Je kunt niet spreken van beter of slechter, of het nu vreedestijd of oorlogstijd is. Gods wetten zijn de wetten die door Hem zijn opgesteld. Die zijn onwrikbaar en standvastig als de sterren aan de hemel – onveranderlijk tot in alle eeuwigheid. Als iemand zich van het dak van de Tempel naar beneden zou werpen, doet

hij de wet van God en zichzelf geweld aan; maar nooit zal hij de universele wet breken die God ooit heeft verordineerd.'

'U bent inderdaad een jezuïet.'

'Ik ben ook maar een mens. En alle mensen hebben gezondigd en God niet de eer gegeven die Hem toekomt.'

'Vader...'

'Zeg het maar, m'n kind.'

'Misschien vertelt u wel door wat ik beken...'

'Dat kan een priester nooit doen.'

'Maar stel dat ik wil dat u het doorvertelt?'

'Mijn heilige taak is het, absolutie te geven in de naam van onze Heer en Heiland, Jezus Christus, voor de zonden van allen die oprecht berouw tonen. Het is niet mijn taak me bezig te houden met het functioneren van de Wereldse Macht.'

'U hebt mijn vraag niet beantwoord.'

'Dat weet ik.'

'Stel dat ik wil dat u mij bij de politie aangeeft?'

'Dan zou ik twijfelen over mijn plicht. Ik zou mijn bisschop om advies vragen.'

'Is iets dergelijks u nooit eerder gevraagd?'

'Nee, nooit.'

'Stel dat ik die zonde van mij nogmaals bega?'

'Onthul je gedachten. Onthul me die zondige gedachten.'

'Dat kan ik niet doen.'

'Zou je me alles vertellen, als ik kon raden om welke redenen je dat niet kunt doen?'

'Die kunt u onmogelijk raden.'

'Misschien heb ik ze al geraden.'

'Weet u dan wie ik ben?'

'O ja, mijn kind. Ik geloof dat je een oude bekende van me bent.'

I

Een eeuwigdurende vakantie is een goed te gebruiken definitie van de hel.

(George Bernard Shaw)

Morse nam nooit zijn vakantiedagen allemaal op, hield hij zichzelf voor. En dat vertelde hij ook aan hoofdinspecteur Strange, die ochtend begin juni.

‘Vergeet niet alle uren die je regelmatig in pubs doorbrengt, Morse!’

‘Een paar uurtjes hier en een paar daar, dat ben ik met u eens. Het moet niet al te moeilijk zijn om het aantal uurtjes –’

‘Kwantificeren, dat is het woord dat je zoekt.’

‘Ik zoek nooit naar lelijke woorden als “kwantificeren”.’

‘Een nuttig woord, Morse. Het betekent – eh, het betekent dat je kunt zeggen hoeveel...’

‘Dat zei ik net toch?’

‘Ik weet niet waarom ik met jou in discussie ga!’ Dat wist Morse ook niet. Vakanties waren voor inspecteur Morse van de recherche van Thames Valley nu al jarenlang periodes van voortdurende en eigenlijk onaanvaardbare stress. En wat normaal vakantie moest zijn voor mannen met extra belemmeringen in de vorm van vrouwen en kinderen, kon zelfs Morse zich nauwelijks voorstellen, ook al beschikte hij over een bepaald buitensporig te noemen fantasie. Maar dit jaar, in het jaar onzes Heren 1992, zou het anders gaan, had hij zich vast voorgenomen: hij zou buiten Oxford vakantie houden. Maar niet in het buitenland. Hij voelde niet de drang om te gaan rondzwerven in Xanadu of Isfahan; in feite reisde hij slechts zelden naar het buitenland – maar wat dat betreft, moet gemeld worden dat verscheidene

van zijn collega's een dergelijke geborneerdheid in de allereerste plaats toeschreven aan Morses lafhartige vrees voor vliegtuigen. Maar het toeval wilde, dat een van diezelfde collega's de aanzet had gegeven om daar verandering in te brengen.

'Lime, makker! Lime is fantastisch!' Lime?

Enkele maanden later had Morse dat woord eigenlijk pas in zich opgenomen, toen hij in *The Observer* een advertentie las:

The Bay Hotel
Lyme Regis

Onbetwist een van de mooiste plekjes voor een hotel in het westen des lands! We zijn het enige hotel op de Marine Parade en we kunnen ons verheugen in panoramische vergezichten, van Portland Bill in het oosten tot de historische Cobb Harbour in het westen. Het hotel voldoet wat comfort en keuken betreft aan hoge normen, en biedt een gezellige en ontspannen sfeer. U kunt wandelingen maken naar de winkels en haven, en u kunt zo vanuit het hotel het strand op stappen, dat er vlak voor ligt.

Wilt u volledige informatie, schrijf dan naar The Bay Hotel, Lyme Regis, Dorset; of bel 02974-2054.

'Het wordt lastig,' vervolgde Strange, 'wanneer een leidinggevende man meer dan veertien dagen verlof opneemt – dat realiseer je je natuurlijk wel.'

'Ik neem niet meer dagen op dan waar ik recht op heb.'

'Waar ben je van plan heen te gaan?'

'Naar Lyme Regis.'

'Ach. Het mooie Devon.'

'Dorset, sir.'

'Naast de deur, toch?'

'*Persuasion* – sommige scènes in *Persuasion* spelen zich daar af.'

'O.'

Strange keek gepast beteuterd.

‘En *The French Lieutenant’s Woman*.’

‘Ah, ja, ik weet het weer. Zag die film in de bioscoop met mijn vrouw... Of was het op de tv?’

‘Nou, zo zit het dus,’ zei Morse mat.

Er viel een korte stilte. Toen schudde Strange zijn hoofd.

‘Je kunt niet zo lang wegblijven! Aldoor zandkastelen bouwen? Meer dan veertien dagen lang?’

‘Ook Coleridge bekijken, sir. Ik ga waarschijnlijk een beetje rondrijden – Ottery St. Mary bekijken... en een paar van die plekjes waar ik vroeger vaak kwam.’

Een zacht lachje ontstond ergens diep in Stranges buik. ‘Hij is al heel lang dood, man – meer iets voor Max dan voor jou.’

Morse glimlachte flets. ‘Maar u vindt het toch niet erg, als ik zijn geboortehuis ga bekijken?’

‘Dat is verdwenen. De pastorie is weg. Jaren geleden met de grond gelijk gemaakt.’

‘Werkelijk?’

Strange trok zijn lippen samen en knikte. ‘Je vindt me zeker een grote stomkop, is het niet, Morse? Maar laat mij je dit vertellen. Toen ik op school zat, hield men zich nog niet op met die onzin dat je kinderen moet ontzien. In die tijd moesten we allemaal nog dingen uit ons hoofd leren – die Ancient Bloody Mariner bijvoorbeeld.’

‘In mijn tijd ook nog, sir.’ Het stak Morse dat Strange, die slechts een jaar ouder was, hem altijd als iemand van een veel jongere generatie behandelde.

Maar Strange was goed op dreef.

‘Je vergeet het niet, Morse. Het blijft hangen.’ Hij tuurde kort maar ernstig rond in de rommelkamer vol oude herinneringen; toen vond hij wat hij zocht, en dreunde heel ernstig een oud lied op dat hij lang geleden had geleerd:

‘All in a hot and copper sky
The bloody sun at noon
Right up above the mast did stand
No bigger than the bloody moon!’

‘Heel goed, sir,’ zei Morse, onzeker of de gigantische fouten opzettelijk waren gemaakt of niet, want hij zag dat de hoofdinspecteur hem met een listige blik in zijn ogen aankeek.

‘Nee. Je houdt het daar niet zo lang uit. Je bent binnen een week weer terug in Oxford. Let maar op!’

‘Nou en? Er is hier voor mij ook genoeg te doen.’

‘O?’

‘Om te beginnen heb ik buiten een lekkende regenpijp –’

Stranges wenkbrauwen schoten omhoog. ‘En je wilt mij wijsmaken dat jij die gaat repareren?’

‘Ik laat hem repareren,’ zei Morse vaag. ‘Ik heb al een stuk pijp gekocht, maar, eh, de diameter van de dwarsdoorsnede is... iets te smal.’

‘Hij is veel te klein, bedoel je? Probeer je me dat te zeggen?’

Morse knikte tamelijk schaapachtig. De stand was een-een.

Eerste druk februari 2024

Dit is deel tien in de ‘Inspecteur Morse’-serie

Oorspronkelijke titel *The Way through the Woods*

Oorspronkelijke uitgever Macmillan

Copyright © 1992 Colin Dexter

First published in 1992 by Macmillan, an imprint of Pan Macmillan, a division of Macmillan Publishers International Limited

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2002, 2024 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Toby Visser

Omslagontwerp De Weijer Design, Baarn

Omslagillustratie Shutterstock

Opmaak binnenwerk Crius Group

ISBN 978 90 261 7149 9

ISBN e-book 978 90 261 7150 5

ISBN luisterboek 978 90 261 7151 2

NUR 332

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.